

семінарів та консультацій. Надаються рекомендації у пошуку певної літератури, а також пропонуються відеоматеріали [2].

Батькам важливо розуміти, що тепер на них лежить велика відповідальність, їм слід розвинути такі якості, як терпіння, витримка і завзятість. Важливо бути обізнаними на законодавчому рівні, знати певні особливості розвитку дитини, набувати нових знань, навичок та вмінь з метою підвищення якості відновлення та підтримувати сприятливу атмосферу в сім'ї [3].

Висновок

Активна взаємодія сім'ї паралельно з одночасним втручанням фахівців здатні дати передчасний успішний результат, але не рідкісні випадки, коли пара не виявляє ініціативи і відмовляється брати участь у спільній роботі зі спеціалістом.

Безумовно, така дитина повинна перебувати в центрі уваги, але на жаль не рідкісні випадки, коли за певними обставинами батьки не в змозі забезпечити дитині належний догляд і тоді ситуація залишається незмінною.

Сучасна медицина, підтримка держави, допомога волонтерів, а головне кохання, надія та терпіння близьких здатні до досягнення певних змін та якнайшвидшого покращення якості життя дитини з особливостями.

Література:

1. Бальбуза О.М. Емоційне вигорання батьків, які виховують дітей з особливими освітніми потребами. // Педагогічна наука і освіта у сучасному вимірі: проблеми і перспективи розвитку: матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. 14 травня 2021 р. / за заг. ред. В.В. Ягоднікової. – вид. Букаєв В.В., 2021. С. 289-293.
2. Бгажнокова И.В. Воспитание и обучение детей и подростков с тяжелыми и множественными нарушениями развития. – М.: Владос, 2013г.
3. Гуровец Г.В. Возрастная анатомия и физиология. Основы профилактики и коррекции нарушений в развитии детей. – М.: Владос, 2013г.
4. Основні сфери життя людини URL: <https://eko.org.ua/osnovni-sferi-zhittya-lyudini/> (дата звернення 16.12.21)
5. Особенности воспитания детей с ограниченными возможностями URL: <http://dsad44.ru/osobennosti-vospitaniya-detey-s-ogranichennyimi-vozmozhnostyami-zdorovya/> (дата звернення 16.12.21)
6. Психологические особенности семьи, имеющей ребенка с ОВЗ URL: <https://nsportal.ru/blog/detskii-sad/all/2015/12/19/psihologicheskie-osobennosti-semi-imeyushchey-rebenka-s-ovz> (дата звернення 16.12.21)

Рибак Олександра

студентка бакалаврської програми з соціології

Науковий керівник: Лісєнко О. В.

*професор кафедри філософії, соціології та менеджменту
соціокультурної діяльності*

*Південноукраїнського національного
педагогічного університету імені К. Д. Ушинського*

ЩАСТЯ ЯК СОЦІОЛОГІЧНИЙ КОНЦЕПТ

Щастя – одне із понять, яке поступово входить у сучасний науковий обіг, та все частіше стає предметом вивчення багатьох наук, а саме: соціології, філософії, культурології,

психології, історії, етики, релігієзнавства та інших. У кожній з наук щастя тлумачиться по-різному. Особливістю соціологічного дослідження щастя є розгляд щастя як у реальному повсякденному житті людей, у конкретних ситуаціях чи конкретних групах чи інститутах. Незважаючи на те, що більшість дослідників вважають щастя внутрішнім емоційним станом людини, вплив навколишнього соціуму на відчуття суб'єктивного щастя оскаржити неможливо. Більше того, рівень щастя прямо впливає на соціальне життя людини і на життя країни в цілому. І в цьому сенсі щастя є універсальною категорією, ніж такі фундаментальні економічні показники, як дохід. Тому щастя є базовою категорією, ніж доходи, оскільки прагнення бути щасливим є у кожного.

Багато видатних людей пропонували свої визначення поняття «щастя». Так, Аристотель вважав, що «щастя – найвище благо», Кант зазначав, що «щастя – задоволення наших бажань», Е. Фромм писав, що «щастя – показник того, що людина знайшла відповідь на проблему людського існування, а, значить, і єдності зі світом, і цілісності свого Я». Відомий вчений М.Аргайл в своїх книзі «Психологія щастя» зазначив, «щастя – основний вимір людського досвіду, яке включає в себе позитивний емоційний настрій, задоволеність життям, і навіть оптимізм і висока самооцінка». В соціологічному сенсі щастя – це співвідношення «досягнутого» у житті, тобто орієнтованого на загальнозначущі соціальні цінності, що забезпечують ідентичність суб'єкта з певним соціальним статусом та «визначеного», що створюється в результаті орієнтації на іманентно-особистісні цінності.

Специфікою соціологічного дослідження проблематики щастя є використання емпіричних методів. Якщо проаналізувати відомі на сьогодні дослідження щастя, то неважко помітити, що основними індикаторами щастя виступають задоволеність життям, дохід, сімейний стан, дозвілля, навчання (роботи), дружні стосунки та стан здоров'я. Ще однією важливою особливістю соціологічних підходів у вивченні щастя є виявлення її частоти відчуття. Можна стверджувати, що щастя є передбачуваним, короточасним і почуттям (емоцією), що досить часто повторюється. [1]

Західні дослідники-соціологи останнім десятиліття проводять виміри рівня щастя у різних країнах, тобто встановлюється середній рівень щастя населення кожної країни та її місце за цим показником серед інших країн.

Як приклад можна навести широко відомі дослідження рівня щастя, які проведені під керівництвом Р. Винховена [2]. Згідно з його дослідженнями, рівень щастя населення країни корелюють із рівнем її економічного розвитку, тобто найбільш щасливими є країни Західної Європи та Північної Америки. Згідно з дослідженнями інших авторів рівень щастя в різних країнах практично не залежить від рівня доходу населення, за умови, якщо цей рівень не падає нижче за певне мінімальне значення.

Фінляндія вчетверте поспіль посіла перший рядок у рейтингу найщасливіших країн світу, який щороку складається під егідою ООН (Рис. 1). В Україні, згідно з соціологічними опитуваннями КМІС 2018 року, більше половини українців (63%) почуваються щасливими, що на 10% більше у порівнянні з минулим роком.

Як свідчать дані дослідження, порівняно з минулим роком частка щасливих людей зросла на 10 процентних пунктів – з 53% у травні 2017 року до 63% у травні 2018 року. Соціологи припустили, що з причин може бути деяке поліпшення матеріального становища населення: протягом року із самооцінкою частка бідних зросла з 30% до 37%. Дані опитування свідчать, що молоді люди загалом щасливіші, ніж старші, і з віком рівень щастя знижується майже лінійно. Зокрема, цього року серед молоді у віці 18–29 років щасливими почувалися 79%, серед тих, кому 30–39 років — 72%, 40–49 років — 65%, 50–59 років — 57%, 60–69 років - 47%, старше 70 років - 45%. Зниження частки щасливих з віком пов'язане з погіршенням здоров'я, а також більш хитким матеріальним становищем і самотністю, що часто досягають людей похилого віку. [3]

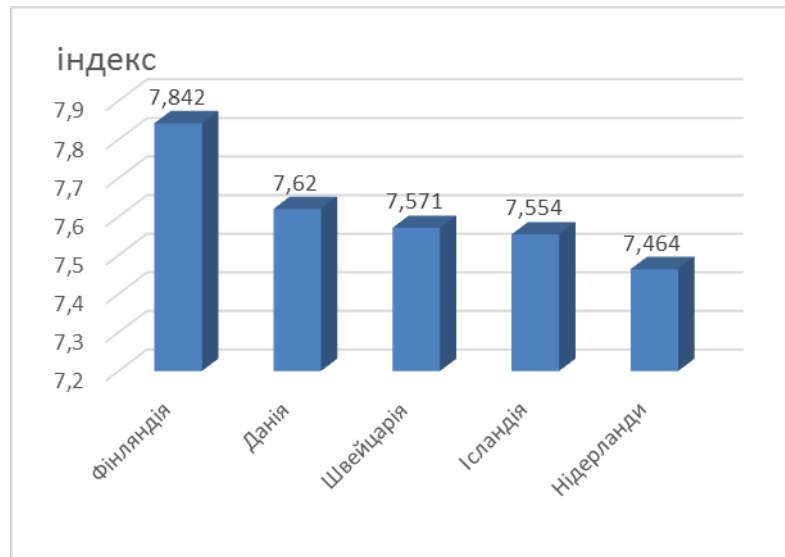

Рис. 1. Рейтинг країни світу за індексом щастя людей 2021 року [3]

Рис. 2. Результати опитування щодо самооцінки відчуття щастя громадян України [3]

Таким чином, щастя являє собою комплекс індивідуальних та соціальних властивостей та якостей соціалізованої особистості, що мають одночасно суб'єктивну та об'єктивну основу. Суб'єктивний компонент щастя виявляється у його здатності служити психічному благополуччю особистості, коли під благом розуміються як духовні, і матеріальні цінності, і навіть розкриття її духовного (творчого) потенціалу, у зв'язку з чим актуальним стає питання соціалізуючи природу щастя. Об'єктивний компонент щастя включає панівну у цьому суспільстві культуру, які у ньому соціально-культурні норми, у результаті дії яких щастя виявляється вигідним індивіду і стає однією з основних цілей державної соціальної політики.

Українська соціальна політика зупинилась на мовно-культурній і державно політичній складових. На сьогодні необхідно інтелектуальне переосмислення національної ідеї та її змістом може бути щастя для кожного українця. Щастя окремої людини як національна ідея є основою європейської політичної культури. Будь-яке політичне рішення

можна оцінити з точки зору досягнення щастя, саме це має бути метою дій української держави.

Література:

1. Лазарева О.А. Счастье как объект изучения социологии // Психология, социология и педагогика. 2013. № 10 [Электронный ресурс]. URL: <https://psychology.snauka.ru/2013/10/2492> (дата звернення: 06.10.2021).
2. Рейтинг стран мира по уровню счастья по версии Организации Объединённых наций: <https://gtmarket.ru/ratings/world-happiness-report>
3. Україна демонструє зростання індексу щастя на фоні його стабільності у світі. Режим доступу: <https://www.kiis.com.ua/?lang=rus&cat=reports&id=913&page=6> (дата звернення: 20.11.2021)

Солнцева О.А.-завідувач ОЦППСР

КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»

ВИХОВАННЯ ТОЛЕРАНТНОСТІ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ

Поняття «толерантність» розглядається як соціально важливе явище та норма життя у демократичному суспільстві. Це один з головних принципів взаємовідносин між людьми. Толерантність визначається як інтегративна якість особистості, що відображає активну моральну позицію і готовність до конструктивної взаємодії з людьми і групами незалежно від їх національної, соціальної, релігійної, гендерної приналежності, поглядів, світогляду, стилю мислення і типу поведінки та сприяє успішному самоствердженню особистості та її самореалізації у суспільстві.

Основним джерелом виховання толерантної особистості є система загальнолюдських цінностей. Саме вона несе в собі величезний духовно-моральний потенціал, закликає людей до терпимості, милосердя, співчуття, культури світу і гуманізму як по відношенню до окремих країн, народів, так і до кожної людини.

Проблема толерантності є однією з найгостріших у суспільстві, в цілому, та, зокрема, в освітньому просторі. Сьогодні широке впровадження інклюзивної освіти, яка спирається на ідею розвитку толерантних відносин, потребує глибокого вивчення специфіки змін у системі ставлення один до одного учасників освітнього процесу.

Особливої уваги потребує питання толерантного ставлення до дітей саме з особливими освітніми потребами, оскільки толерантне ставлення до іншого є фундаментальним етапом морального розвитку особистості дитини. Саме це зумовило розгляд виховання толерантності в контексті інклюзивного освітнього простору.

Аналіз досліджень з проблеми толерантності свідчить про те, що філософський, психологічний, етичний та соціокультурний аспекти цього явища сьогодні достатньо активно вивчаються науковцями різних галузей науки.

У педагогіці проблема виховання толерантності висвітлена у сучасній парадигмі співробітництва, педагогіці успіху, педагогіці діалогу та ненасильницького спілкування, які розглядають досягнення позитивних результатів у вихованні дітей за умови врахування їхніх інтересів, надання їм права вільного вибору, чуйного ставлення до них та адекватного прийняття всіх їхніх позитивних і негативних особливостей за Ш. Амонашвілі, І. Волковим, Є. Ільїним, С. Лисенковим, В. Сухомлинським та ін. [6, с.155].

Одними з найбільш ґрунтовних у розгляді толерантності є наукові підходи, що виникли на перетині гуманітарних наук, таких, як психологія, етика, соціальна філософія,